

Meer info

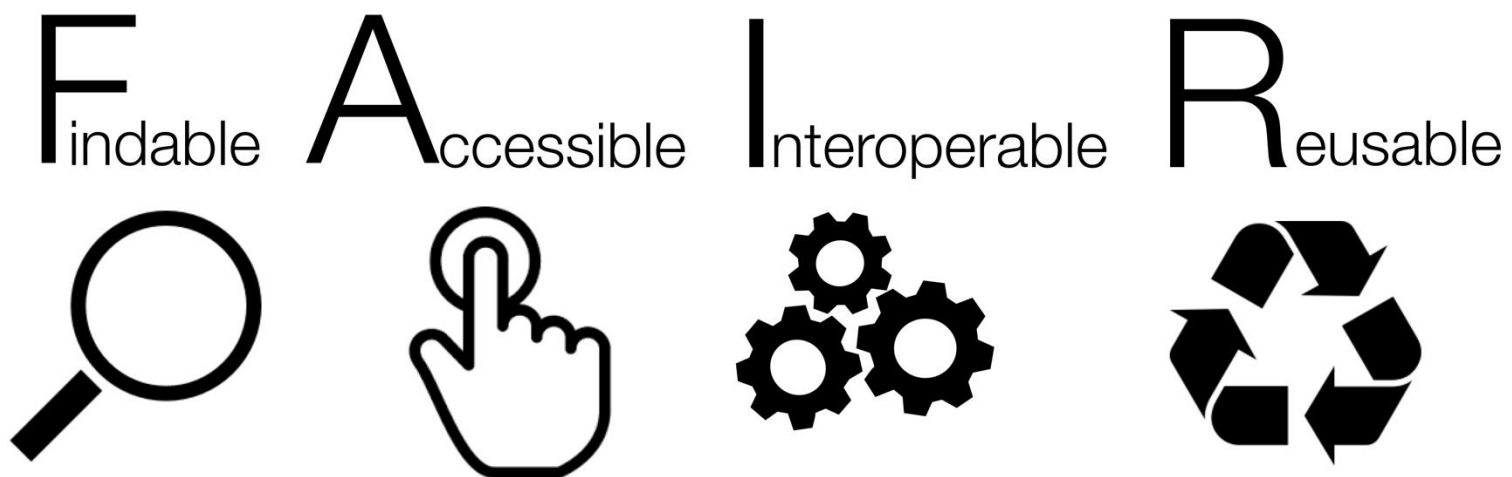
In oplopende mate van uitgebreidheid:

<https://www.youtube.com/watch?v=2uZxFu9SFi8>

<https://www.go-fair.org/fair-principles/>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/FAIR-principes>

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/turning_fair_into_reality_0.pdf

FAIR-Data

- *Findable: het kunnen vinden van data.*
- *Accessible: het toegankelijk maken van data.*
- *Interoperable: voor mens en computer begrijpelijke data.*
- *Reusable: het herbruikbaar maken van data*

Voorbeeld van FAIR data uitwisseling

<https://www.vodan-totafrika.info/about-vodan>

Virus Outbreak Data Network (VODAN)

VODAN is een GO FAIR-implementatienetwerk dat is opgezet om het COVID-19 Corona-virus te helpen bestrijden, dat een wereldwijde epidemie veroorzaakt.

In BAW is afgesproken dat datauitwisseling in de watersector een impuls krijgt. FAIR principes zijn het middel om dat te bereiken.

NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur)

<https://www.noraonline.nl/>

Bindend voor alle
overheidsorganisaties,
interoperabiliteit en kwaliteit van
dienstverlening zijn de kern van de
NORA

Afgeleid principe 17:

De aan de dienst gerelateerde
informatieobjecten zijn, uniek
geïdentificeerd en in een
informatiemodel beschreven.

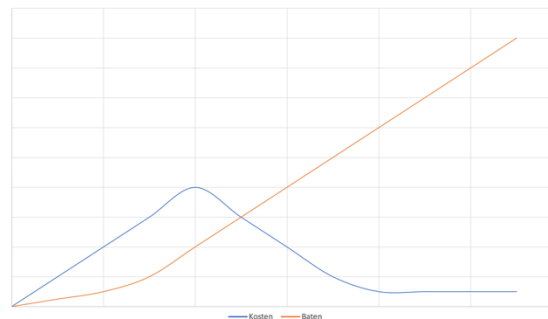
Dit vereist het toepassen van de FAIR
principes.

Kosten gaan voor de baat uit

Het FAIR beschikbaar stellen van data
vereist een eenmalige investering en
daarna beperkte onderhoudskosten.
Voor iedere applicatie die daarna
gebruikt maakt van de FAIR koppeling,
bespaar je het maken van een custom
koppeling.

Doordat data en applicaties
gescheiden zijn voorkom je vendor
lock-in.

Hoe maak je je data FAIR in drie eenvoudige stappen?

[https://ub.vu.nl/nl/ub-voor-
onderzoekers/research-data-support/fair-
data/index.aspx](https://ub.vu.nl/nl/ub-voor-onderzoekers/research-data-support/fair-data/index.aspx)

1. Maak een datamanagementplan (DMP)
2. Beschrijf en documenteer je data en metadata
3. Maak je data en metadata beschikbaar via een open protocol (zoals https).

Wat als ik mijn data niet openbaar mag maken?

Ook data die niet openbaar is, kunnen FAIR zijn.
Dan moet de metadata openbaar worden
gemaakt, met informatie over de voorwaarden
om toegang te krijgen tot de data zelf.

FAIR principes

Findable - vindbaar

- F1 (meta)data krijgen een wereldwijd unieke en blijvende persistent identifier toegewezen.
- F2 gegevens worden beschreven met rijke metadata.
- F3 (meta)gegevens worden geregistreerd of geïndexeerd in een doorzoekbare bron.
- F4 (meta)gegevens bevatten duidelijk en expliciet de identificatie van de gegevens die ze beschrijven.

<https://www.youtube.com/watch?v=2uZxFu9SF8>

Accessible - toegankelijk

- A1 (meta)gegevens kunnen worden opgehaald door hun identificatie met behulp van een gestandaardiseerd communicatieprotocol.
 - A1.1 het protocol is open, vrij en universeel implementeerbaar.
 - A1.2 het protocol maakt waar nodig een authenticatie- en autorisatieprocedure mogelijk.
- A2 metadata zijn toegankelijk, ook als de data niet meer beschikbaar zijn.

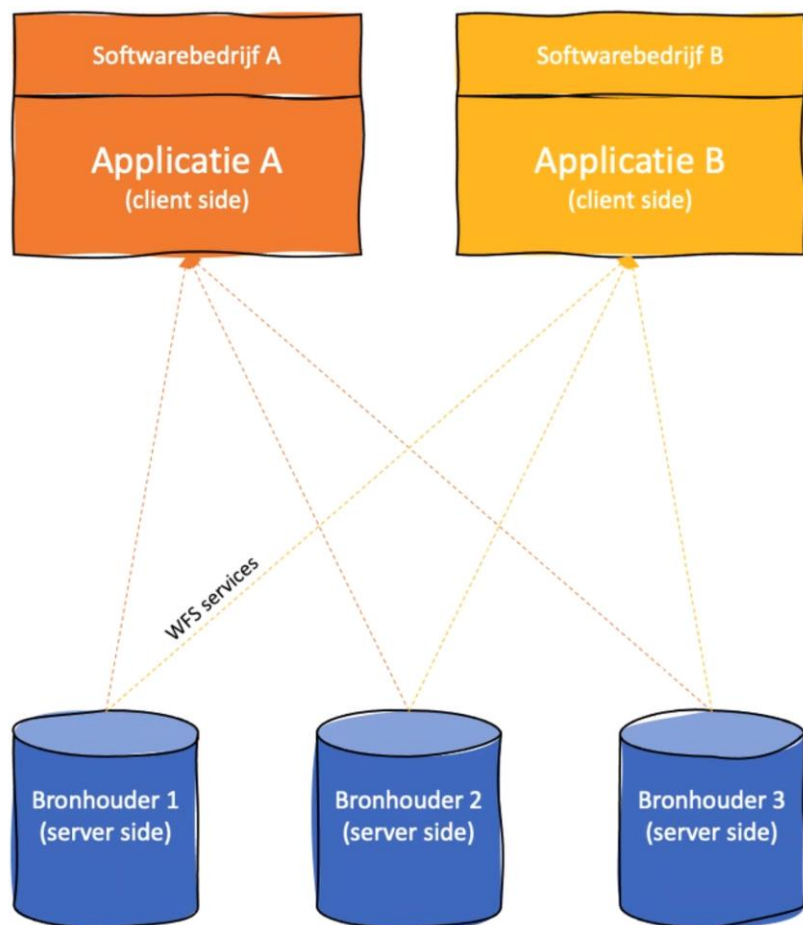
Interoperable - uitwisselbaar

- I1 (meta)data gebruiken een formele, toegankelijke, gedeelde en breed toepasbare taal voor kennisrepresentatie.
- I2 (meta)data gebruiken vocabulaires die FAIR principes volgen.
- I3 (meta)data bevatten gekwalificeerde verwijzingen naar andere (meta)data.

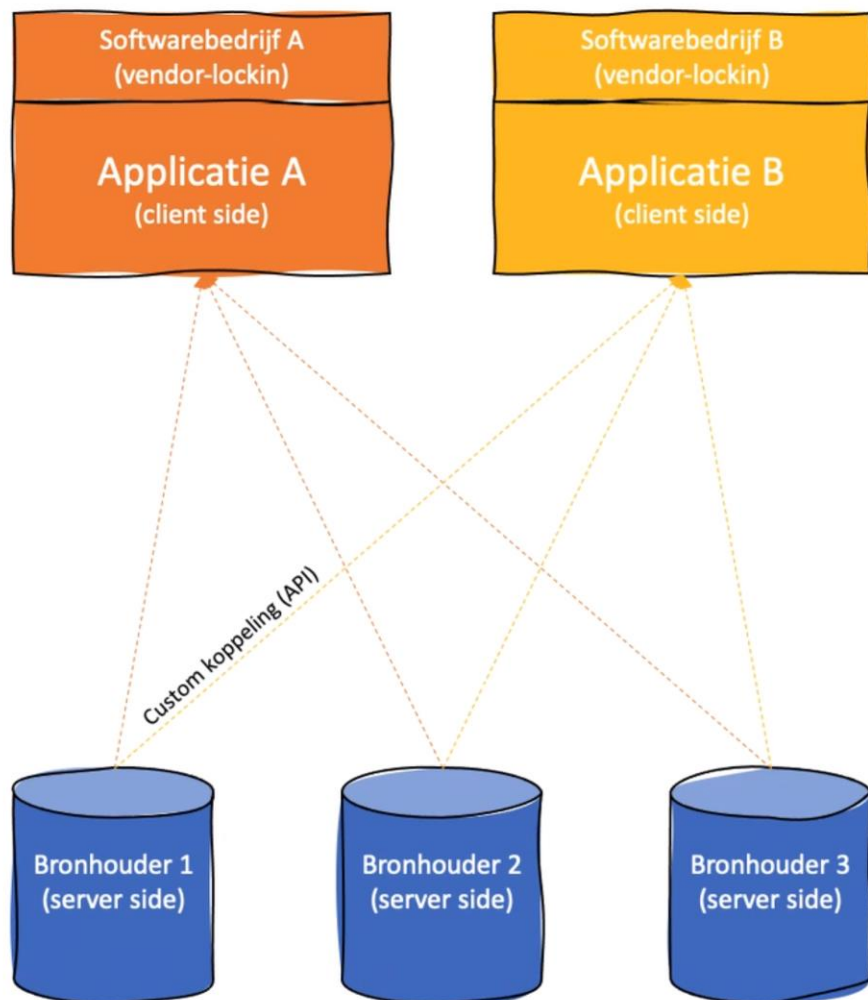
Reusable - herbruikbaar

- R1 meta(data) hebben meerdere nauwkeurige en relevante attributen.
 - R1.1 (meta)data worden vrijgegeven met een duidelijke en toegankelijke datagebruik licentie.
 - R1.2 (meta)data zijn geassocieerd met hun herkomst.
 - R1.3 (meta)data voldoen aan domeinrelevante gemeenschapsnormen.

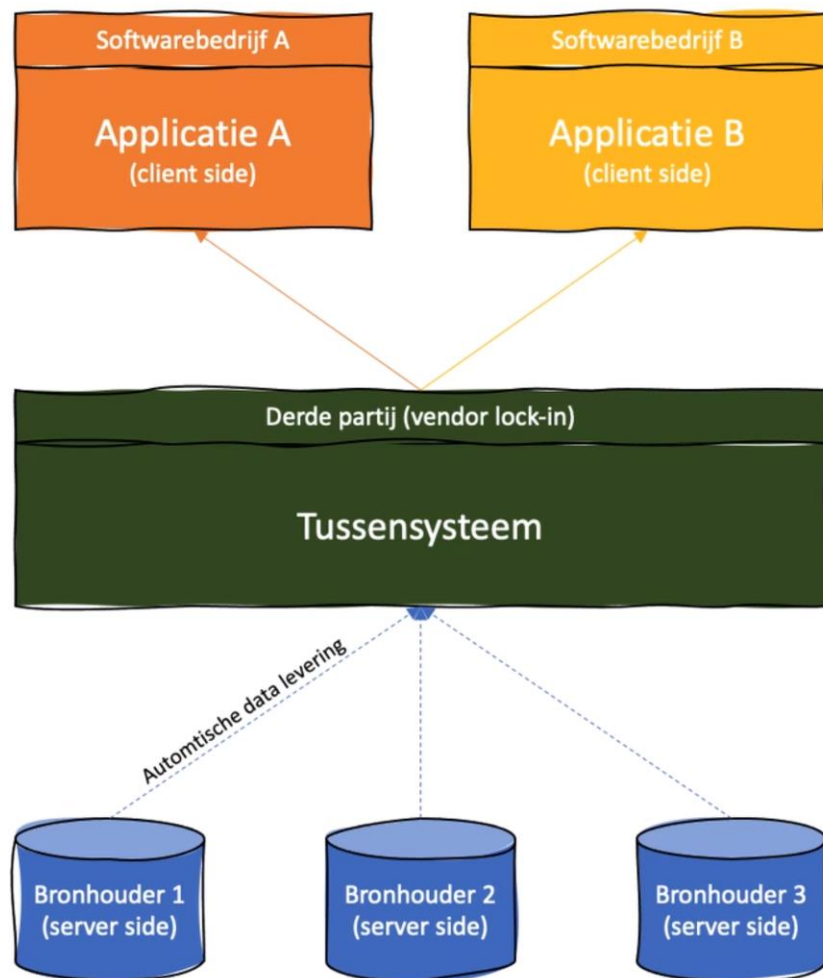

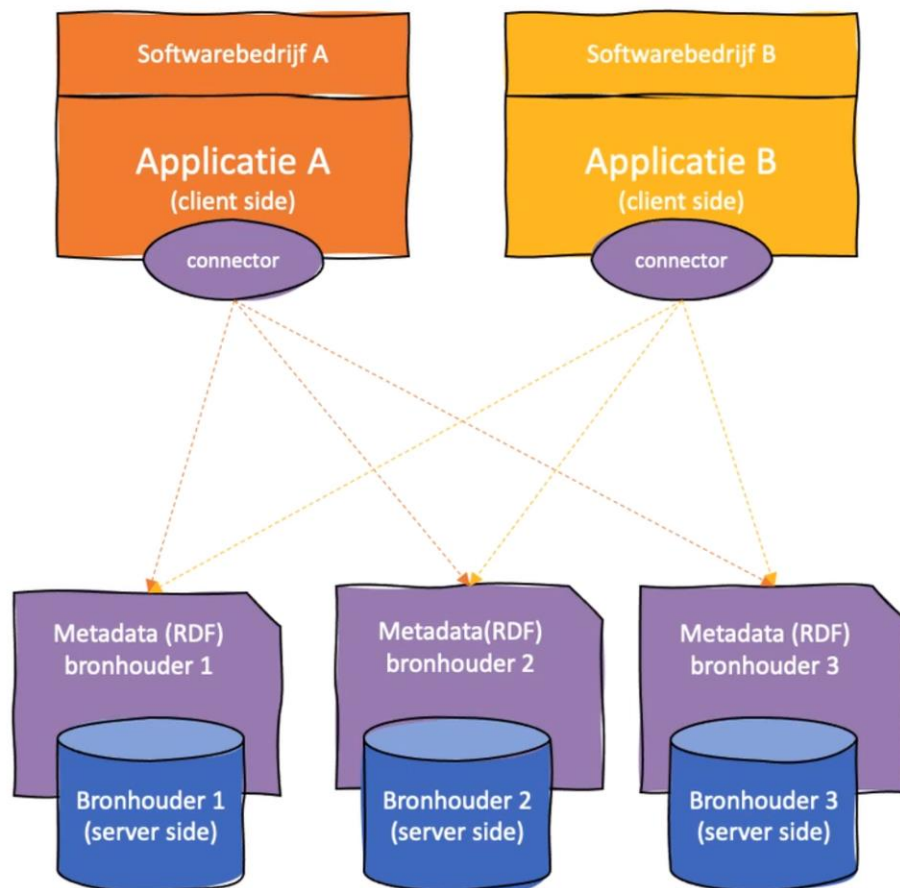
- Geen tussensysteem
- Gestandaardiseerde data
- Automatisch
 - WFS
 - DD-API
 - ...

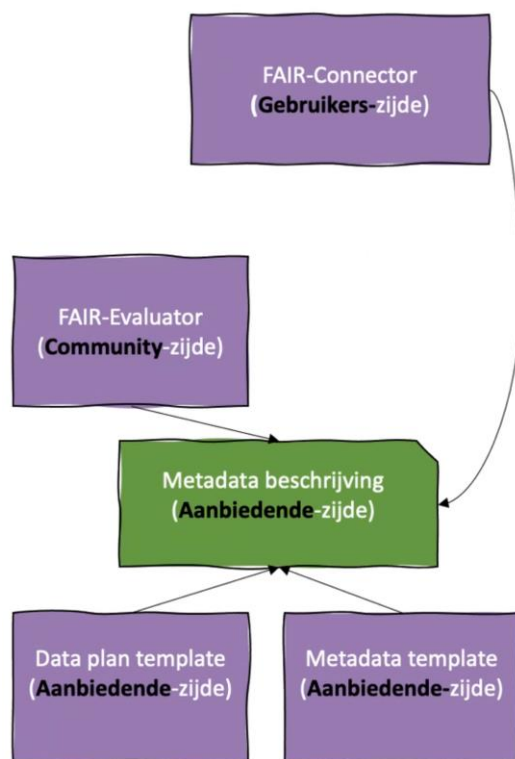
- Geen tussensysteem
- Custom data
- Automatisch

- Tussensysteem
- Custom data
- Automatisch

- Geïnterpeteerde data (FAIR)
- Automatisch
- Geen tussensysteem

Gebaseerd op open source assets:

- Data plan templates
 - Metadata templates
 - FAIR-community evaluator
 - FAIR-community connector
- JSON, XML, DD-API

